

AMERIKANSK INDEKS FOR OVERGANGSPERIODE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I USA har de et tal, der viser, hvor godt køerne kommer igennem overgangsperioden.

Amerikanerne har en helt anden tradition for at fokusere på perioden fra at være goldko til at være nykælver. De skelner ikke på samme måde mellem goldkøer og nykælvere, men kalder køer i hele perioden fra tre uger før kælving til tre uger efter kælving for 'transition-cows', som kan oversættes til 'overgangskøer'.

Dr. Ken Nordlund, University of Wisconsin, Madison, som blandt andet har gæstet kvæggkongressen, har udviklet et indeks, Transition Cow Index (TCI), der viser, hvor godt køerne har klaret sig igennem den periode. Indekset er et udtryk for nykælvernes ydelse ved første ydelseskontrol i forhold til den forventede ydelse, beregnet ud fra tidligere ydelse, kviers alder ved kælving, genetisk niveau, besætningens ydelsesniveau, tidligere sygdom og goldperiodens længde.

Et positivt TCI viser, at koens ydelse ligger over det forventede niveau, mens et negativt viser, at ydelsen ligger under.

Køer i overgangsperioden klarer sig bedre, hvis de har god plads. En ædeplads til hver, bløde og store sengebåse og god plads på gangarealerne afspejler sig i både ydelse og sundhed. Foto: SEGES.

HVAD BETYDER MEST?

Med TCI kan man forudsige en negativ effekt på ydelsen ud fra vurdering af staldsystem og

managementniveau. Fx betyder madrasser i overgangsperioden -2,2 kg mælk pr. ko. pr. dag, hvorimod sand giver +1,8 kg mælk pr. ko pr. dag. Ken Nordlund har ranglistet, hvad der har den største positive indflydelse på TCI. En prioriteret rangliste ser således ud:

1. Plads ved foderbordet

Tilstrækkeligt antal ædepladser til, at alle køer i gruppen af højdrægtige goldkøer og nykælvende kan æde samtidig. En goldko af stor race bør have 80 cm ædeplads, en nykælver 75 cm.

2. Blødt underlag

Lejet bør være sengebåse med sand (eller andet blødt løsejret materiale) eller dybstrøelse.

3. Store sengebåse

Rigelig plads i sengebåsen, så køerne kan lægge og rejse sig. Dvs. 130/125 cm brede sengebåse til stor race, og 115/110 cm brede til jersey. Fokus på, at sengebøjler, nakkebom og brystbom er korrekt placeret, så sengebåsen er tilpasset koens bevægelser.

4. Minimering af social stress

Undgå, at køerne skal etablere en social rangorden i overgangsperioden. Sammensæt stabile grupper af køer med forventet kælvning indenfor 10 til 14 dage. Det kan gøres ved at etablere stabile grupper i perioden 25 til 60 dage før forventet kælvning.

5. Hurtig behandling

Effektive rutiner for hurtig og effektiv udpegning af køer med behov for behandling, fx systematisk undersøgelse af nykælvende.

Ken Nordlund pointerer, at TCI ikke er et værktøj, der anvendes på enkeltkoniveau, men alene siger noget om management i overgangsperioden på besætningsniveau.

Læs også:

[Overgangsperioden er seks afgørende uger](#)

[Førstekalvskøer kvitterer godt for et opstartshold](#)

[Hård håndtering af overgangskøer giver dårlige klove](#)

[Artiklen har været bragt i kvægNYT nr. 18 - 2016](#)